

Zmapování potenciálu ESF pro využití fondů EU

Závěrečná zpráva

Realizátoři: **Jiří Jaroš, Jakub Carda**

Koordinátor: **doc. Ing. Petr Pirožek, Ph.D.**

Brno, leden 2008

Obsah

Obsah	2
Úvod.....	3
Výstupy	5
Dílčí výstupy	5
1) Pracovníci z vedení kateder	5
2) Pracovníci mimo katedry	7
3) Studenti	8
Celkový výstup	9
Doporučení a závěr	11

Úvod

V rámci programového období 2007-2013 má Česká republika možnost čerpat až 752 mld. Kč z fondů Evropské unie (EU)¹. Jednou z cílových oblastí podpory je věda a výzkum spolu s relevantními aktivitami. V praxi je ale největším problémem pro potencionální kvalifikované řešitele, vzhledem ke zpracování projektových žádostí a následné administraci projektů, značná časová náročnost a nároky na znalosti související s metodologií EU. Jedním z řešení, jak využít vyčleněných finančních zdrojů efektivním způsobem, je existence specializovaného pracoviště, jehož úkolem by byl sběr a třídění informací, jejich expedice potencionálním řešitelům a následná pomoc s projektovými žádostmi a administrací projektů.

Tato práce si klade za cíl poskytnout Oddělení pro strategii a rozvoj informace o absorpční kapacitě Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity (ESF MU) vzhledem k čerpání prostředků na projekty z fondů EU a poskytnout návrhy konečné podoby pracoviště a jeho aktivit.

Výzkum probíhal formou metody řízeného rozhovoru s pracovníky a studenty fakulty. Ve zprávě se respektuje následující rozdělení respondentů:

- Vedoucí kateder – 7 respondentů
- Pracovníci mimo katedry – 4 respondenti z vedení fakulty, 3 z AS, 2 z ekonomického oddělení, 1 z vedení SVI
- Studenti – vzorek 34 studentů

Struktura práce

V úvod je zdůvodněna relevance projektu, popsána použitá metodika a nastíněna struktura předkládané zprávy.

Výstupová část práce je dělena na dvě základní podčásti – Dílčí výstupy a Celkový výstup.

Podčást „Dílčí výstupy“ je tvořena 3 segmenty – Pracovníci z vedení kateder, Pracovníci mimo katedry a Studenti. Důraz je kladen především na první segment (Pracovníci z vedení kateder), v dalším segmentu (Pracovníci mimo katedry) jsou, vyjma kvantifikovatelných ukazatelů, zvýrazněny zejména názorové rozdíly oproti segmentu prvnímu. Třetí segment se zabývá šetřením mezi studenty.

Podčást „Celkový výstup“ sumarizuje kvantitativně vyjádřitelné prvky šetření a zvýrazňuje kvalitativně vyjádřitelné prvky, ve kterých panuje názorová shoda mezi jednotlivými segmenty.

Výstupy respondentů v jednotlivých podčástech jsou tématicky seřazeny do okruhů.

Vzhledem k širokému rozsahu problematiky jsou některá názorová hlediska respondentů zapracována mimo příslušné okruhy jednotlivých segmentů a jsou zařazena

¹ *Programy 2007-2013 - FONDY EVROPSKÉ UNIE* [online]. 2007 [cit. 2008-01-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/operacni-programy-2007-2013>>.

do okruhu 9 – Další podněty a připomínky respondenta nebo jsou součástí přímo navržených řešení, případně vzhledem k omezenému prostoru vypuštěna.

Poslední část práce obsahuje závěry plynoucí z provedeného výzkumu a doporučení týkající se konkrétní podoby participace fakulty na čerpání dotací z EU.

Výstupy

Dílčí výstupy

1) PRACOVNÍCI Z VEDENÍ KATEDER

1) Zkušenosti pracovníka s čerpáním prostředků z fondů EU:

Ano: 5

Ne: 2

- Zejména Phare a Interreg

Jestliže ano – Pracovník hodnotí výsledky jako užitečné:

Ano: 5

Ne: 0

2) Zájem pracovníka o podílení se na projektu podporovaného z fondů EU:

Ano: 7

Ne: 0

Jestliže ano - Hlavní důvody:

- Finanční hledisko
- Vytváření a rozvoj kontaktů mezi institucemi a pracovníky
- Zvýšení prestiže – řešitelů a pracoviště, konkurenceschopnost fakulty
- Vědecký přínos – odborná činnost, publikační a výzkumná činnost
- Zkvalitňování lidského potenciálu – vědeckých pracovníků i studentů, rozšíření vědecké a jiné činnosti, která by nemusela být realizována bez financování z EU, možnost inovace výuky předmětů - rozvoj znalostní ekonomiky

3) Preferovaný typ projektu – investiční X neinvestiční: (pozn.: investiční ve smyslu „tvrdých“ projektů jako nákup zařízení X neinvestiční ve smyslu „měkkých“ projektů se mzdovými efekty)

- Žádný vyhraněný názor - podíl obou s důrazem na neinvestiční (70% ku 30% ve prospěch mezd)

4) Zájem pracovníka o pomoc pracoviště (Oddělení pro strategii a rozvoj):

Jen při zpracování projektové žádosti: 0

Jen při administraci projektu: 3

Obojí: 4

Ne: 0

Jestliže jen při administraci projektu – Hlavní důvody:

- Schopnost projekt napsat samostatně, lépe a sobě na míru
- Riziko neschválení dobrých projektů v případě zpracování jejich návrhu nedostatečně zkušenými studenty

5) Největší komplikace při získávání prostředků z EU dle pracovníka:

- Nedostatek času (zejména pedagogická činnost)
- Administrativní náročnost
- Náročnost na informace – velký objem informací, nesnadná selekce potřebných informací
- Finanční spoluúčast
- Partnerství – potřeba sítě kontaktů pro efektivní řešení některých typů projektů
- Soulad projektu s výzvou - časový a obsahový nesoulad navrhovaného projektu se zněním a uveřejněním výzvy
- Částečná nekompetence úředníků zajišťujících politiku EU

6) Zájem o informace ze strany pracoviště (Oddělení pro strategii a rozvoj):

Ano: 6

Ne: 1

Jestliže ano – Jakou formou:

- E-mail – ne „spam“, cílování zasílaných informací jednotlivým osobám
- Informační semináře, workshopy – hromadný nezacílovaný kontakt tohoto typu v řídké periodě
- Osobní kontakt – cílování pracoviště (pověřeného jednotlivce pracoviště) vůči jednotlivým osobám, podle potřeby – konkrétní kontakt častěji než hromadný
- Obecně potřebnost filtrace informačního šumu – tzn. nerelevantních informací pro konkrétní osobu

7) Potenciál působení pracovníka pro podíl na projektech financovaných z EU:

Velmi dobrý: 4

Dobrá: 2

Omezený: 1

8) Souhlas pracovníka s případnou participací studentů na aktivitách pracoviště (Oddělení pro strategii a rozvoj):

Ano: 7

Ne: 0

Jestliže ano – Jakou formou, za jakých podmínek:

- Převaha 4. a 5. ročníků, nižší ročníky menšina, ale u vyšších ročníků problém časté fluktuace studentů
- Potřebnost odpovědného vedoucího studentů
- Formou mimo jiné odborné praxe nebo v rámci funkce „pomvěda“
- Jasně vyjádřená odpovědnost studenta a jeho vedoucího
- Systém motivace – zejména podle úspěchu

9) Další podněty a připomínky pracovníka:

- Možnost posílení pozice fakulty díky pracovišti přes projekty EU
- Převládá tendence k velkým projektům (raději jeden, dva velké, než deset malých)
- Zájem o projekty napříč katedrami

2) PRACOVNÍCI MIMO KATEDRY

1) Zkušenosti respondenta s čerpáním prostředků z fondů EU:

Ano: 7

Ne: 3

- Zejména Phare

Jestliže ano – Pracovník hodnotí výsledky jako užitečné:

Ano: 7

Ne: 0

2) Zájem respondenta o podílení se na projektu podporovaného z fondů EU:

Ano: 9

Ne: 1

Jestliže ano - Hlavní důvody:

- Možnost rozvoje neakreditovaných studijních programů
- Možnost přilákání zahraničních kapacit
- Internacionalizace fakulty

3) Preferovaný typ projektu – investiční X neinvestiční: (pozn.: investiční ve smyslu „tvrdých“ projektů jako nákup zařízení X neinvestiční ve smyslu „měkkých“ projektů se mzdovými efekty)

- Rozdílnější názory oproti respondentům z vedení kateder. Zde 3 respondenti se spíše přiklání k investičnímu typu projektů, 3 respondenti spíše k neinvestičnímu a zbývající 4 vidí východisko v podílu obou typů ve stejném poměru.

4) Zájem respondenta o pomoc pracoviště (Oddělení pro strategii a rozvoj):

Jen při zpracování projektové žádosti: 1

Jen při administraci projektu: 1

Obojí: 7

Ne: 1

5) Největší komplikace při získávání prostředků z EU dle respondenta:

- Institucionální administrativní zátěž – nutnost vlastního bankovního účtu, vedení analytického účetnictví apod.

6) Zájem o informace ze strany pracoviště (Oddělení pro strategii a rozvoj):

Ano: 9
Ne: 1

7) Potenciál působnosti respondenta pro podíl na projektech financovaných z EU:

Velmi dobrý: 7
Dobrá: 2
Omezený: 1

8) Souhlas respondenta s případnou participací studentů na aktivitách pracoviště (Oddělení pro strategii a rozvoj):

Ano: 9
Ne: 1

Jestliže ano – Jakou formou, za jakých podmínek:

- Větší důraz na participaci studentů z řad doktorandů
- Obecně ale zvýrazněna důležitost participace studentů vzhledem k jejich kvalifikovanému pohledu „z druhé strany“
- Možnost využití absolventů stávajících předmětů zabývajících se dotacemi z EU
- Možnost rámcové finanční podpory studentů formou stipendií pro tvůrčí a vědeckou činnost

9) Další podněty a připomínky respondenta:

- Požadavek samofinancovatelnosti pracoviště
- Díky větším projektům napříč katedrami možnost zpružnění mezikatedrové komunikace – využitelné v dalších činnostech
- Pokud studenti budou působit v rámci odborné praxe, finanční příjem studenta může vyvolat spravedlnostní disproporce mezi ostatními praxemi, které jsou vykonávány bez nároku na odměnu

3) STUDENTI

Abychom potvrdili domněnku o zájmu studentů participovat na činnosti oddělení, uspořádali jsme mezi nimi dotazníkové šetření, v jehož rámci bylo položeno několik otázek relevantních k tomuto projektu.

Oslovili jsme 34 námi vybraných respondentů ze 4. a 5. ročníku naší fakulty. Položili jsme jim 9 otázek, přičemž musela být zvolena vždy jen jedna z nabízených odpovědí. Zajímalo nás mimo základní výzkumnou otázku, zda by měli studenti zájem podílet se na práci s projekty, jestli mají v dané problematice podle svého názoru alespoň základní orientaci, jak by si představovali svou práci a jestli by byli ochotni pracovat, pokud by tato práce byla kreditově ohodnocena, v rámci předmětu odborná praxe. Rovněž byl zjišťován počet studentů s dlouhodobým pracovním poměrem.

Šetření se zúčastnila drtivá většina studentů ze čtvrtého ročníku (94 %), menší podíl ve vzorku představovali studenti pátých ročníků (6 %). Alespoň základní orientaci ve strukturálních fondech EU má dle svého názoru 50% z námi oslovených studentů.

Zájem o spolupráci s MU na bázi projektů EU vyjádřilo 71,5% respondentů. (Níže se zabýváme odpověďmi právě této skupiny studentů). K myšlence práce v rámci předmětu odborná praxe se vyjádřilo kladně 72% studentů. Celkem 28,5% ze všech našich respondentů odpovědělo, že má dlouhodobější pracovní poměr, nicméně 2/3 z těchto studentů by přesto měly zájem spolupracovat s MU na bázi projektů EU a jejich názory jsou zohledněny níže.

Celkový výstup

1) Zkušenosti respondenta s čerpáním prostředků z fondů EU:

Ano: 12

Ne: 5

- Zejména Phare

Jestliže ano – Pracovník hodnotí výsledky jako užitečné:

Ano: 12

Ne: 0

2) Zájem respondenta o podílení se na projektu podporovaného z fondů EU:

Ano: 16

Ne: 1

Jestliže ano - Hlavní důvody:

- Finanční hledisko
- Vytváření a rozvoj kontaktů mezi institucemi a pracovníky
- Zvýšení prestiže – řešitelů a pracoviště, konkurenceschopnost fakulty
- Vědecký přínos – odborná činnost, publikační a výzkumná činnost

3) Preferovaný typ projektu – investiční X neinvestiční: (pozn.: investiční ve smyslu „tvrdých“ projektů jako nákup zařízení X neinvestiční ve smyslu „měkkých“ projektů se mzdovými efekty)

Jen pro investiční: 3

Jen pro neinvestiční: 3

Pro oba s důrazem na neinvestiční: 7

Pro oba ve stejném poměru: 4

4) Zájem respondenta o pomoc pracoviště (Oddělení pro strategii a rozvoj):

Jen při zpracování projektové žádosti: 1

Jen při administraci projektu: 4

Obojí: 11

Ne: 1

5) Největší komplikace při získávání prostředků z EU dle respondenta:

- Nedostatek času

- Administrativní náročnost
- Náročnost na informace – velký objem informací, nesnadná selekce těch potřebných

6) Zájem o informace ze strany pracoviště (Oddělení pro strategii a rozvoj):

Ano: 15

Ne: 2

Jestliže ano – Jakou formou:

- E-mail – cílování zasílaných informací jednotlivým osobám
- Osobní kontakt – filtrace nerelevantních informací

7) Potenciál působitě respondenta pro podíl na projektech financovaných z EU:

Velmi dobrý: 11

Dobrý: 4

Omezený: 2

8) Souhlas respondenta s případnou participací studentů na aktivitách pracoviště (Oddělení pro strategii a rozvoj):

Ano: 16

Ne: 1

Jestliže ano – Jakou formou, za jakých podmínek:

- Zejména vyšší ročníky studentů a doktorandi
- Potřebnost odpovědného vedoucího studentů
- Formou mimo jiné odborné praxe nebo v rámci funkce „pomvěda“
- Systém motivačních benefitů za úspěšné projekty

9) Zájem studentů o spolupráci s MU v rámci pracoviště (Oddělení pro strategii a rozvoj):

Ano: 71,5%

Ne: 28,5%

Jestliže ano – Formou odborné praxe – je možnost odborné praxe:

Ano: 72%

Ne: 28%

Doporučení a závěr

Vzhledem k výše zmíněným poznatkům se domníváme, že na ESF MU je velmi zajímavý prostor pro práci na projektech podporovaných z EU. Na fakultě panuje obecná shoda vedoucích pracovníků o nutnosti přípravy dalších projektů tohoto zaměření, a to zejména díky inspiračnímu finančnímu přínosu, podpoře vědecké činnosti a zvýšení prestiže fakulty v rámci MU i České republiky. Nicméně vzhledem k náročnosti projektů, ať již po administrativní stránce či díky potřebě specifických informací, se širší vedení ESF dívá velmi pozitivně na pracoviště, které by nabízelo podporu v projektových záležitostech. Pracoviště by mělo být schopné pomoci jak při přípravě samotné projektové žádosti, při administraci projektu tak v neposlední řadě při zajišťování relevantních informací a jejich pružné předávání konkrétním řešitelům z fakulty. Toto pracoviště by dle názoru respondentů mělo být samofinancovatelné na základě úspěšných projektů. Obecně panuje pozitivní shoda mezi zaměstnanci fakulty v názoru na žádoucí participaci studentů na pracovišti. Jak vyplynulo z výzkumu rovněž studenti mají o tuto práci velký zájem.

Zde přikládáme další konkrétní doporučení, která přímo vyplynula z dotazování:

- Zaměřit pracoviště spíše na neinvestiční projekty
- Vytvořit systém „informování řešitelů na míru“ - osobní schůzky, konkrétní email
- Připravit pracoviště na možnou práci na větších projektech
- Vytvořit prostředí vhodné pro studenty
- Zapojovat studenty spíše z vyšších ročníků
- Podporovat osobní a profesní rozvoj studentů
- Zjistit možnosti práce studentů v rámci předmětu odborná praxe
- Optimalizovat počet studentů dle počtu řešených projektů

Tato práce si v první řadě kladla za cíl zjistit potenciál ESF vzhledem k čerpání prostředků na projekty z fondů EU. Na základě realizovaného šetření se podařilo zmapovat obraz o postojích a možnostech vedoucích pracovníků na ESF k této problematice. Během šetření jsme nezaznamenali žádnou resistenci, naopak všichni respondenti se nám snažili vyjít vstříc. Domníváme se, že nejenže má fakulta sama velmi slušný potenciál pro práci na projektech, ale také její vedoucí pracovníci jsou připraveni se projektové činnosti věnovat a považují ji jako jednu ze svých priorit.

Rovněž lze doporučit realizaci obdobného projektu na všech fakultách MU, na jehož základě by bylo možné podat ucelený pohled na zkoumanou problematiku.

Rádi bychom touto cestou poděkovali všem respondentům za jejich čas a ochotu. Naše díky také patří lidem, bez jejichž podpory by tento studentský projekt nevznikl, a to panu prorektorovi pro vzdělávací činnost prof. Ing. Antonínu Slanému, CSc., panu proděkanovi pro strategii a rozvoj doc. Ing. Jaroslavu Rektoříkovi, CSc., panu doc. JUDr. Ivanu Malému, CSc. a panu prof. Ing. Ladislavovi Blažkovi, CSc. V neposlední řadě děkujeme našim dvěma mentorům doc. Ing. Petru Pirožkovi, Ph.D. a Mgr. Bc. Davidu Póčovi.